

Уляна САВКІВ

канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту і маркетингу,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ

Степан ПЕТРИШИН

здобувач вищої освіти,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Практика управління впродовж воєнного часу потребує нових підходів до управлінського процесу на підприємстві. Ефективні управлінські рішення в умовах кризи на підприємстві слід приймати мінімізувавши вплив емоцій та когнітивні помилки на процес ухвалення рішень, а також необхідно враховувати адаптивність компанії до змінних умов зовнішнього середовища [1].

Сьогодні штучний інтелект (ШІ) відіграє важливу роль у реалізації вище зазначених завдань щодо прийняття ефективних управлінських рішень, забезпечуючи аналіз великих обсягів даних, прогнозування тенденцій і автоматизацію процесів. Завдяки алгоритмам машинного навчання та аналітичним моделям, керівники можуть отримувати точніші та швидші інсайти для ухвалення рішень.

Штучний інтелект – це впорядкована сукупність інформаційних технологій, яка дозволяє виконувати складні комплексні завдання за допомогою наукових методів досліджень і алгоритмів обробки даних, отриманих або створених під час роботи [2].

Його застосування в сучасному менеджменті дає змогу створювати й використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми обробки інформації та визначати способи досягнення поставлених цілей.

Використання ШІ допомагає зменшити ризики, усунути суб'єктивний вплив людського фактора та підвищити ефективність стратегічного планування, особливо у фінансах, HR, логістиці та маркетингу.

Незважаючи на численні переваги, використання ШІ в управлінні потребує ретельного налаштування та контролю. Якість управлінських рішень, ухвалених за допомогою штучного інтелекту, залежить від кількох ключових факторів: достовірності даних, ефективності алгоритмів та контролю з боку людини.

ШІ здатен аналізувати великі обсяги інформації, враховувати численні змінні та прогнозувати ймовірні сценарії розвитку подій, що значно підвищує точність прийнятих рішень. Завдяки цьому керівники можуть отримувати обґрунтовані інсайти без суб'єктивного впливу людських емоцій та когнітивних упереджень.

Проте якість рішень може погіршитися у випадку використання некоректних або неповних даних, адже ШІ навчається на основі інформації, яка йому доступна. Також алгоритми можуть бути упередженими, якщо їх навчали на неякісних вибірках або без врахування важливих факторів. Тому оптимальне використання ШІ передбачає його поєднання з людським контролем, коли фінальне рішення ухвалюється на основі як аналітичних даних, так і досвіду керівника. Застосування такого підходу дозволяє уникати критичних помилок і досягати максимальної ефективності в управлінні.

Переваги використання ШІ для прийняття ефективних управлінських рішень:

- швидкість та ефективність – ШІ здатний аналізувати величезні обсяги даних за секунди, що значно прискорює ухвалення рішень;
- точність – алгоритми ШІ допомагають знаходити закономірності та прогнозувати тренди з високою точністю;
- автоматизація процесів – зменшується рутинне навантаження на керівників, що дозволяє їм зосередитися на стратегічних завданнях;
- об'єктивність – ШІ усуває людські емоції та когнітивні упередження, забезпечуючи неупереджені рішення;
- адаптивність – здатність швидко реагувати на зміни в ринку та бізнес-середовищі, використовуючи алгоритми машинного навчання.

Недоліки використання ІІ для прийняття ефективних управлінських рішень:

- належність від якості даних – якщо вхідні дані некоректні або неповні, ІІ може генерувати помилкові рішення;
- висока вартість впровадження – розробка та інтеграція ІІ-рішень вимагає значних фінансових та технічних ресурсів;
- відсутність креативності – ІІ працює на основі логіки та статистики, але не здатний ухвалювати нестандартні рішення, які потребують творчого підходу;
- можливі упередження в алгоритмах – якщо модель навчалася на необ'єктивних даних, це може призвести до дискримінаційних або некоректних висновків;
- етичні та правові ризики – обробка персональних даних та автоматизоване прийняття рішень можуть викликати питання конфіденційності та відповідальності.

ІІ може значно підвищити ефективність управлінських рішень, але його використання потребує правильного налаштування, якісних даних і людського контролю. Оптимальний підхід – поєднання алгоритмів ІІ з досвідом та критичним мисленням керівників.

Отже, ІІ – це не просто ще один інструмент у арсеналі менеджера з інновацій. Це зміна парадигми у підходах до розробки, задуму та впровадження інновацій. Одним із найбільших впливів штучного інтелекту на управління інноваціями є його здатність стимулювати креативність людини. Завдяки використанню генеративних моделей ІІ компанії тепер мають змогу генерувати велику кількість ідей та концепцій, що значно перевищує потенціал традиційного мозкового штурму.

Список використаних джерел

1. Савків У. С., Романюк Т. М., Малишівський Т. В. Управлінські рішення в системі антикризового менеджменту: соціально-психологічний аспект.

Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування». № 12 (40) 2024. С. 374-386.

2. Піскун А.В. Можливості застосування штучного інтелекту в менеджменті. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 6 (20). С. 75-82.